

2. Gyűjtőköri szabályzat

**Mórahalmi Tóth Menyhért
Városi Könyvtár és Közösségi Ház**

Gyűjtőköri szabályzat

1. A könyvtár funkciórendszere

A könyvtár típusa

A Mórahalmi Tóth Menyhért Városi Könyvtár és Közösségi Ház (a továbbiakban: Könyvtár) helyi önkormányzati fenntartású nyilvános közkönyvtár.

Ennek megfelelően az 1997. évi CXL. törvény a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről 54. § (1) és 55. § (1) bekezdése alapján:

- mindenki által használható,
- helyben nyújtott alapszolgáltatásai ingyenesek,
- gyűjteményét folyamatosan fejleszti, feltárja, megőrzi, gondozza és rendelkezésre bocsátja,
- tájékoztat a könyvtár és a nyilvános könyvtári rendszer dokumentumairól és szolgáltatásairól,
- biztosítja más könyvtárak állományának és szolgáltatásainak elérését,
- részt vesz a könyvtárak közötti dokumentum- és információcserében,
- biztosítja az elektronikus könyvtári dokumentumok elérhetőségét,
- a könyvtárhasználókat segíti a digitális írástudás, az információs műveltség elsajátításában, az egész életen át tartó tanulás folyamatában,
- segíti az oktatásban, képzésben részt vevők információellátását, a tudományos kutatás és az adatbázisokból történő információkérés lehetőségét,
- tudás-, információ- és kultúráközvetítő tevékenységével hozzájárul az életminőség javításához, az ország versenyképességének növeléséhez,
- a szolgáltatásait a könyvtári minőségirányítás szempontjait figyelembe véve szervezi.

Ezekből kifolyólag a Könyvtár általános gyűjtőkörű és kielégíti a Mórahalmon és környékén felmerülő szép- és szakirodalmi igényeket, függetlenül attól, hogy azok milyen társadalmi, műveltségi vagy korosztályi szintről jelentkeznek, ha nem lépik túl a szórakozás, az önművelés, a szervezett oktatás és a különböző termelési, foglalkozási ágak által felvetett általános igényeket, valamint az ilyen tájékozódás kereteit.

Gyűjtőköre kiterjed az egész magyar könyv- és dokumentum-kiadásra és esetenként a külföldön megjelent dokumentumokra is. A Könyvtárból nem rekeszthető ki sem a szakirodalom egyetlen területe, sem a szépirodalom egyetlen áramlata, típusa. Azonban a gyűjtőkör mélységében tagolt, nem egyenletes, és minden területen erősen válogató jellegű. A válogatás szempontjait a helyi sajátosságok és igények határozzák meg.

A Könyvtár gyűjteménye kezelésekor szem előtt tartja a 3/1975. (VIII. 17.) KM-PM együttes rendelet előírásait az állomány ellenőrzéséről és az állományból történő törlésről.

A könyvtár tevékenysége, feladatai

Városi könyvtári funkció

Városi könyvtárként az alábbi feladatokat kell szem előtt tartani a gyűjtést illetően:

- Általános szépirodalmi könyvellátási feladat
- Gyermekek és ifjúsági könyvtári feladat
- Tájékoztató és segédkönyvtári feladat
- Szakkönyvellátási feladat (mezőgazdaság, turisztika, wellness)
- Európai Unió szakkönyvellátási feladat

- Helyismereti, helytörténeti feladat
- Audiovizuális könyvtári feladat
- Idegen nyelvi szép-, és szakirodalmi ellátási feladat

Közművelődési funkció

Közművelődési feladatai kapcsán az alábbi feladatoknak kell megfelelnie:

- Általános közművelődési feladat
- Helyi hagyományok őrzése
- Digitális írástudás fejlesztése
- Informális és nonformális tanulás támogatása, szervezése

A gyűjtést meghatározó helyi sajátosságok

Mórahalom város

- Mórahalom Csongrád megye déli részén, Szegedtől 20 km-re elhelyezkedő város. Népsége megközelítőleg 6000 fő. Sajátossága a sűrűn lakott tanyavilág, a lakosság jelentős része külterületen él. Járasközpont, kilenc település tartozik hozzá.
- A településen meghatározó a mezőgazdasági termelés, döntően magángazdálkodás keretében.
- Mórahalom város és a kistérség gazdasági és földrajzi adottságait figyelembe véve határozta el a városi önkormányzat az Ipari Park létesítését. Az államilag elismert "IPARI PARK" címet 1997-ben nyerte el a település.
- Az idegenforgalom legnagyobb vonzereje az Erzsébet Mórahalmi Gyógyfürdő, de természeti értékei is hívogatóak: a Bivalyrezervátum, a Nagyszéksós-tó környéke, stb.; valamint rendezvényeivel is igyekszik a turizmust erősíteni: Homokháti Sokadalom, Bivalyfesztivál, és egyéb rendezvények.
- A városban működik bölcsőde és családi napközi, óvoda, általános iskola (állami és egyházi tulajdonú), valamint alapfokú művészeti iskola.
- Az idősek ellátásáról bentlakásos formában a megyei fenntartású idősek szociális otthona gondoskodik, a napközbeni ellátást pedig gondozási központ biztosítja.
- A Aranyszöm Rendezvényház biztosítja a településen a művelődés szervezését, rendezvényszervezést, civil szervezetek koordinációját.
- A Móránét Kft. végzi a helyi és kistérségi média feladatait, kábeltévét működtet, kistérségi és helyi újságot ad ki, felelős a város kommunikációjáért.

A város könyvtári ellátottsága

- Mórahalmon a Tóth Menyhért Városi Könyvtár látja el a település nyilvános közkönyvtári feladatait.
- A Móra Ferenc Általános Iskola rendelkezik iskolai könyvtárral, és szakképzett iskolai könyvtárossal.

2. Gyűjtőköri indoklás

Tartalmi keretek

A szépirodalom tekintetében a könyvtár gyűjti a nemzeti könyvtermés alapvető törzsanyagát: a klasszikus műveket, a kortárs szépirodalmat, az olvasók által leginkább keresett bestsellereket. Különös figyelemmel gyarapítja a gyermek és ifjúsági szépirodalmat, hangsúlyt fektetve a színvonalas kortárs irodalomra, szem előtt tartva a gyermekek életkori sajátosságait és olvasási igényeit, szokásait.

Ismeretterjesztő könyveket gyűjt minden tudományágban gyermek és felnőtt korosztály számára egyaránt. Amennyire a kínálat engedi, igyekszik egyensúlyt tartani mind az egyes tudományágak, mind a korosztályok tekintetében. Ebből kifolyólag a beszerzés erősen válogató jellegű.

Szakkönyvek tekintetében a könyvtár rendelkezik minden tudományág magyar nyelvű alapvető kézikönyveivel, és az általános segédkönyvekkel. Gondoskodik ezen állományrész frissítéséről a korrekt információszolgáltatás érdekében.

A szakkönyvek tekintetében is kiterjed a gyűjtőkör minden tudományágra, de mélységében inkább az ismeretterjesztő jellegű felnőtt szakirodalom képezi a könyvtár gyűjtőkörét. Csak abban az esetben kerül beszerzésre kifejezetten szakkönyv, ha arra a településen fokozott igény mutatkozik. Egyéb esetekben könyvtárközi kölcsönzéssel elégíti ki a könyvtár a hozzá beérkező ilyen irányú igényeket.

Nem gyűjt a könyvtár: tankönyveket, iskolai segédanyagokat, magas szintű szakkönyveket, foglalkoztató jellegű gyermekkönyveket.

Helyismereti gyűjteményébe beszerzi a megyei vonatkozású összefoglaló műveket, a környező településekről szóló dokumentumokat. A mórahalmai vonatkozású műveket, helyi szerzők műveit, beszámolókat, amelyek a város történetével kapcsolatban felhasználható adatokat tartalmaznak. Lapkivágatokat, fényképeket gyűjt, megőrzi a Képviselő-testületi ülések jegyzőkönyveit, térképeket. Gyűjti és megőrzi a településen megjelenésre kerülő kiadványokat.

Gyűjti és őrzi Mórahalom helyi tájékoztató havonta megjelenő lapját, mint alapvető mórahalmai dokumentumot, azok beköttetéséről gondoskodik.

Az idegen nyelvi kultúra elsajátítása céljából könyvadományokból idegen nyelvű könyvrészleget alakított ki.

A könyvtár Európai Unióval kapcsolatos könyveket gyűjt, ennek külön részleget tart fenn.

Kiadványtípusok

- Könyv
- Folyóirat (megőrzése 1 évig)
- Kisnyomtatványok (brosúrák, füzetek, meghívók stb.)
- Térképek
- Atlaszok
- Kéziratok
- Hanglemezek
- Hangkazetták
- Videokazetták
- Diafilmek, diapozitívok
- CD-ROM-ok
- Hangoskönyvek
- Zenei CD-k

A könyvtár a dokumentumtípusok megválasztásban törekszik a kor követelményeinek megfelelni. Az avult vagy háttérbe kerülő dokumentumtípusok gyűjtését lezárhatja, de a meglévő állományrész és az azokon lévő tartalom megőrzése azután is feladata. Keresi azokat a lehetőségeket (pl. digitalizálás), amelynek segítségével a dokumentumok tartalma hozzáférhetővé válik. Az avult dokumentumtípusok selejtezésekor – ha ez elérkezetté válik – figyelembe veszi, hogy maga a dokumentumtípus is képviselhet értéket (történeti, vagy muzeális szempontból).

A könyvtár folyóirat gyűjteménye tartalmát illetően alapvetően az olvasói igényeknek megfelelően alakul. Beszerzi a megyei napilapot, egy országos napilapot, gyűjti és archiválja a helyi újságot. Szolgáltat gyermekeknek szóló folyóiratot, ifjúsági lapokat, és felnőtteknek szóló folyóiratokat.

3. Az állománygyarapítás forrásai és kerete

Az állománygyarapítás alapvető kerete

A könyvtár állománygyarapításának alapvető forrása a fenntartó önkormányzat által biztosított intézményfinanszírozás részeként meglévő állománygyarapítási keret, amelyben külön meghatározza éves szinten a könyv- és folyóirat-beszerzésre szánt összeget.

Az állománygyarapítás összegét növeli a könyvtári érdekeltség-növelő pályázat, melyet a fenntartó önkormányzat vesz igénybe.

Az állománygyarapítás forrásai

A könyvtár rendszeresen alkalmazott forrásai az időszaki kiadványok tekintetében:

- Lapkiadók
- Magyar Posta Zrt.
- Könyvtárellátó Közhasznú Társaság
- Ajándék, csere, kötelempéldány
- NKA támogatás

Könyvek, hangoskönyvek, CD-k, és egyéb, nem rendszeresen megjelenő dokumentumtípusok esetén a beszerzés rendszeres forrásai:

- Könyvesboltok
- Könyvkiadók, könyvterjesztők, könyvkereskedések
- Könyvtárellátó Közhasznú Társaság
- Internetes könyvruházak
- Ajándék, csere, kötelempéldány
- Országos könyvtámogatási programok

A könyvtár a beszerzések forrásait alaposan megválogatja, különös tekintettel az internetes vásárlásokra. A kedvező árak mellett figyelembe veszi a megbízhatóságot, a partnerséget, a vásárlás feltételeit, a számlázással kapcsolatos szempontokat, a szállítási feltételeket.

Ajándék tekintetében a következő szempontokhoz tartja magát:

A könyvtár elfogad ajándékként minden olyan dokumentumot, amelynek állapota és tartalma megengedi a könyvtári állományban való elhelyezést. Fenntartja azonban magának azt a jogot, hogy az adományként érkező dokumentumok közül csak azokat vonja állományába, amelyek esetében ez indokolt a gyűjtőköri szabályzat és az állomány adott helyzete szempontjából. Amit nem vételez be az állományba, azokat felajánlja más könyvtáraknak, és amennyiben van olyan része az adománynak, amely így sem talál gazdára, azt értékesíti saját, állományból kivont könyveivel egyetemben és azonos módon.

Amennyiben az adományozó nem ért egyet a könyvtár eljárásával, kérheti, hogy a könyvtár áttekintés után értesítse őt arról, hogy mely dokumentumok azok, amelyekre ő maga nem tart igényt. Ezeket a dokumentumokat visszaszolgáltatja az adományozónak. Erre az eljárásra vonatkozó nyomtatványok a gyűjtőköri szabályzat részét képezik.

Mórahalom, 2021. július 13.

Berta Gyuláné
igazgató

Mórahalmi Tóth Menyhért Városi Könyvtár és Közösségi Ház
6782 Mórahalom, Röszei út 2.

Adományozási nyilatkozat

Alulírott(név) nyilatkozom, hogy a mai napon (év,
hó, nap) a mórahalmi városi könyvtárnak adományoztam db könyvet. Az
adományozással kapcsolatban tudomásul veszem az alábbiakat:

„A könyvtár elfogad ajándékként minden olyan dokumentumot, amelynek állapota és tartalma megengedi a könyvtári állományban való elhelyezést. Fenntartja azonban magának azt a jogot, hogy az adományként érkező dokumentumok közül csak azokat vonja állományába, amelyek esetében ez indokolt a gyűjtőköri szabályzat és az állomány adott helyzete szempontjából. Amit nem vételez be az állományba, azokat felajánlja más könyvtáraknak, és amennyiben van olyan része az adománynak, amely így sem talál gazdára, azt értékesíti saját, állományból kivont könyveivel egyetemben és azonos módon.

Amennyiben az adományozó nem ért egyet a könyvtár eljárásával, kérheti, hogy a könyvtár áttekintés után értesítse őt arról, hogy mely dokumentumok azok, amelyekre ő maga nem tart igényt. Ezeket a dokumentumokat visszaszolgáltatja az adományozónak.”

(In: M. Tóth Menyhért Vár. Könyvtár SZMSZ – Gyűjtőköri Szabályzata)

A könyvtár adományokkal kapcsolatos eljárásával egyetértek, további értesítést nem kérek.

Mórahalom,
adományozó aláírása

Kérem, hogy az állományba nem vett könyvekről értesítsenek, azoknak elszállításáról az értesítés dátumától számított egy héten belül gondoskodok.

Mórahalom,
adományozó aláírása